

Anti-Pestprotocol

Gebaseerd op de Kankertraining

April 2023

Vertrouwen – Veiligheid – Rust en wederzijds respect

Inhoud

1. Anti-Pestprotocol en Kanjertraining
  1. Plagen of pestgedrag?
  2. De Kanjerafspraken
  3. Ongepast gedrag bestrijden
  4. Preventie
2. De Morgenster

1. Anti-Pestprotocol en Kanjertraining

Dit anti-pestprotocol is opgesteld om goed te kunnen reageren op situaties waarin een kind wordt gepest of pest. Dit protocol sluit aan bij de Kanjertrainingen die wij op school geven. Het zijn feitelijk fatsoen afspraken.

Daarbij kijken we ook hoe dit past in goed burgerschap (beleid Burgerschap Radarscholen en De Morgenster 2023) en gelijkheid voor iedereen.

De Kanjertraining heeft hiervoor doelen opgesteld die terug komen in onze lessen en aanpak bij eventueel pestgedrag:

- Het bevorderen van vertrouwen en veiligheid in de klas.
- Het versterken van de sociale vaardigheden bij leerlingen.
- Beheersing van verschillende oplossingsstrategieën bij pesten en andere conflicten.
- Bewustwording van de eigenheid bij leerlingen.
- Leren om verantwoordelijkheid te nemen.
- Het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie.
- Het bevorderen van ouderbetrokkenheid.

Vanuit Burgerschap wordt hier ook aandacht aan besteed.

A. De Kanjertraining bevordert:

1. de sociale interactie;
2. de Kanjertraining nodigt uit tot kritische meningsvorming;
3. de Kanjertraining is gericht op ontwikkeling van eigen identiteit;
4. activiteiten waarbij de buitenwereld wordt betrokken;
5. de Kanjertraining besteedt aandacht aan conflicthantering.

B. De Kanjertraining bevordert:

1. Democratie
2. Participatie
3. Identiteit

1.1 Plagen of pestgedrag?

Wanneer is er nu sprake van plagen en wanneer is er sprake van pestgedrag? Het is belangrijk om het verschil duidelijk te hebben, ook voor de kinderen zelf. Het meest eenvoudige onderscheid is dit:

Plagen gebeurt in het zicht van de leerkrachten. Pesten gebeurt vaak achter de rug van leerkrachten.

Daarom weet een leerkracht zelden uit zichzelf wat er zich precies afspeelt tussen de kinderen onderling. De leerkracht moet hierover worden geïnformeerd door de leerlingen zelf.

Vanuit sociale veiligheid bespreken we dit ook met kinderen. Vertel als je gepest wordt, dit is geen klikken maar opkomen voor jezelf.

Definitie van pesten: Een kind wordt gepest wanneer het herhaaldelijk last heeft van negatieve acties van een ander (fysiek, verbaal of psychologisch, direct of via internet of mobiel) die op hem of haar zijn gericht, en waarbij de macht ongelijk is verdeeld. De Kanjertraining gaat ervan uit dat in de meeste gevallen dat een kind zich gepest voelt, de 'pester' niet de bedoeling heeft de ander pijn te doen. Wanneer de gevolgen voor de gepeste duidelijk worden gemaakt aan de pester, zijn de meeste kinderen bereid hiermee te stoppen. En als dat niet voldoende is, dan wordt duidelijk gemaakt wat de sociale gevolgen voor de pester zelf zullen zijn. Cruciaal in het ontstaan en het in stand houden van pesten zijn de reacties van leeftijdsgenoten op de pester. Zolang deze het pesten blijven aanmoedigen, is het voor de pester moeilijker om hiermee te stoppen. Heerst er in een klas een mentaliteit van respect en vertrouwen, dan zal er minder gepest worden dan wanneer er een onveilige sfeer heerst, waarin kinderen zich moeten bewijzen en bezig zijn met hun status in de groep).

Pesten gebeurt per definitie achter de rug van degene die kan ingrijpen, zoals een vader/moeder, juf of meester. Dat betekent dat er goed moet worden samengewerkt tussen school en ouders enerzijds en dat kinderen moet worden geleerd hoe zij kunnen aangeven dat zij zich gepest voelen, of merken dat er in hun omgeving wordt gepest.

1.2 De Kanjerafspraken

Onze school streeft een positieve, opbouwende sfeer na en doet dat binnen de kaders van de wet enerzijds en binnen het kader van de Kanjerafspraken anderzijds.

- We vertrouwen elkaar
- We helpen elkaar
- We werken samen
- We hebben plezier
- We doen mee

Bij de Kanjertraining horen ook petten die staan voor het gedrag dat de kinderen vertonen. Het is de bedoeling dat kinderen zich bewust worden van hun eigen gedrag en dat ze voor bepaald gedrag kunnen kiezen.

- Witte pet/ Tijger
De tijger is een kanjer. Hij/zij is tevreden met zichzelf, komt voor zichzelf op en voor anderen. Maar weet ook wanneer het tijd is om weg te lopen.
- Rode pet/ Aap
Neemt niemand serieus ook zichzelf niet, hij/zij lacht overal om. Het is een meeloper en hij/zij versterkt hierdoor het gedrag van de pestvogel.
- Gele pet/ Konijn
Heeft een negatief zelfbeeld en komt niet voor zichzelf op of voor anderen. Loopt liever snel (bang) weg.
- Zwarte pet/ Vlerkje
Vindt zichzelf geweldig en anderen helemaal niks. En laat dat aan andere kinderen voelen. Alle anderen deugen niet en hij/zij bepaalt zelf wel wat hij doet. Hij/zij pest andere kinderen.

We willen met de Kanjertraining bereiken dat alle kinderen zich gaan gedragen als een witte pet. Elk met zijn eigen karakter als basis.

De school zet middels de Kanjerlessen in op het versterken van het onderling vertrouwen en het besef dat het goed is elkaar te helpen. Binnen dat kader speelt niemand de baas, hebben we plezier met elkaar, en ben je of blijf je niet zielig. Duidelijk wordt gesteld dat de leerlingen ten opzichte van elkaar niet de baas zijn, iedereen is gelijk. De leerkracht daarentegen is op school “de baas/ het gezag” en de ouders zijn dat thuis.

Als een conflict zich tussen kinderen afspeelt dan zal de school kiezen voor een oplossingsgerichte aanpak. Dat wil zeggen: de school zoekt een oplossing die alle partijen (zo veel mogelijk) recht doet, en borgt gemaakte afspraken. Een oplossingsgerichte aanpak is te onderscheiden van een wraak- en haatgerichte aanpak (vormen van bedreiging en kwaadsprekerijen) of een zeurgerichte aanpak (indirecte kwaadsprekerijen en slachtofferschap). Kortom: doe elkaar recht.

1.3 Ongepast gedrag bestrijden

Veel ouders verlangen van de school dat “ongepast gedrag” (= de pester) wordt bestreden, en dat “goed gedrag” moet worden beschermd.

Ieder mens maakt weleens fouten. De weg van de mens, en die van het kind in het bijzonder, gaat met vallen en opstaan. Kinderen hebben het recht daarin te worden begeleid en te worden opgevoed. Ouders hebben die opvoedingsplicht evenals leerkrachten.

In gesprek met kinderen (en ouders) wordt de voorwaarde gehanteerd dat binnen de kaders van de Nederlandse wetgeving veel mag zolang je rekening houdt met elkaar. Jij hoeft je niet onveilig te voelen door het gedrag van de ander, en die ander hoeft zich niet onveilig te voelen door jouw gedrag. Kortom: je gedraagt je.

Deze anderen zijn:

1. Jouw klasgenoten en andere leerlingen op school;
2. De leerkrachten, de directie, de ouders van andere kinderen;
3. Jouw ouders, die trots op je kunnen zijn. Omdat jij iemand bent die is te vertrouwen. Als je iets vertelt, dan vertel je het hele verhaal en niet toevallig het belangrijkste stukje even niet;
4. Mensen die op eenzelfde manier doen als jij, maar ook mensen die anders doen dan jij.

De school neemt het overzicht van de smileys als uitgangspunt: "Het is prima dat jouw vrienden het leuk vinden wat jij bedenkt en doet, maar als de rest van de klas dat niet leuk vindt, evenals jouw juf of meester, (en jouw ouders als die erachter komen) dan gaan we dat niet doen op school."

Je blijft fatsoenlijk en je laat je niet bepalen door je uitdager(s): "Geef geen benzine aan vervelend lopende motortjes." Mocht een leerling zich niet willen houden aan de eenvoudige afspraken zoals weergegeven in de smileys, dan wordt dat met de ouders van het betreffende kind besproken. In dit gesprek wordt ervan uitgegaan dat de ouders met de school willen meedenken om een oplossing te zoeken die goed is voor het eigen kind, andere kinderen, de leerkracht, de school en de buurt.

Het stappenplan 'grensoverschrijdend gedrag' van de kanjersite kan hiervoor ook geraadpleegd worden.

1.4 Preventie

Met behulp van de Kanjerlessen doet de school aan preventie.

Kernpunten in de aanpak:

1. De Kanjerafspraken.
2. Denk goed over jezelf en de ander.
3. Pieker niet in je uppie, maar deel je zorgen met de ander, bij voorkeur met je ouders.
4. Denk oplossingsgericht.
5. Geef op een nette manier je mening en doe je voordeel met kritiek die je krijgt.
6. De school maakt onderscheid tussen onvermogen en onwil.
- 6a. Is er sprake van onvermogen, dan mag deze leerling erop vertrouwen dat hiermee rekening wordt gehouden. Deze leerling heeft veel te leren in een moeizaam proces. De omgeving heeft daar begrip voor echter stellen we wel grenzen.
- 6b. Is er sprake van onwil, dan krijgt deze leerling een grens gesteld, ook als dat samengaat met onvermogen. Bij onwil kan geen beroep meer worden gedaan op begrip vanuit de omgeving. Die rek is eruit. Het kan namelijk niet zo zijn dat de omgeving overal rekening mee moet houden, en dat het onwillige kind om wat voor reden dan ook "de eigen gang" mag gaan.
7. Hulp in de vorm van een maatje/buddy/tutor (bemiddeling).
8. Duidelijk schoolbeleid en handhaving ervan.
9. Monitoren van de sociale veiligheid en welbevinden mbv vragenlijsten van de Kanjer en Scholen op de kaart. Waar nodig vinden interventies plaats met kind, school en ouders.

Dit doen we wel	Dit doen we niet

2. De Morgenster:

In de missie en visie van de school staat: "Elk kind straalt als een ster".

Samen met onze kernwaarden:

- Vertrouwen
- Samenwerken
- Eigenaarschap

Dat is ook precies de reden dat wij een kanjerschool zijn. Elk kind wil in de basis graag goed doen. De kinderen worden bij ons op school (be)geleid. De Kanjertraining sluit hier goed bij aan. Kinderen leren in de Kanjertraining heel duidelijk om zelf problemen op te lossen, maar lukt dit niet dan zijn wij er als leerkrachten om ze te helpen en te coachen.

Wij willen op school het geluk en gevoel van eigenwaarde bevorderen. Om dit te bereiken gebruiken we de Kanjertraining als kapstok.

De school heeft een open karakter en wil graag samen met kind en ouders een oplossing vinden bij (vermoedens) pestgedrag.

Onze leerkrachten zijn geschoold in de Kanjertraining. Wij zijn een erkende "Kanjerschool".

Wat doen wij aan Kanjertraining in de groepen?

Kanjertraining staat op onze groepsroosters. Wekelijks worden lessen gegeven in Kanjertraining.

De petten hangen zichtbaar op in de school.

Ouders worden betrokken door lessen bij te wonen tijdens 'Kom in de klas' momenten en mee te maken wat kanjertraining inhoudt.

Samen werken we aan veiligheid, vertrouwen in elkaar en opkomen voor jezelf en de ander.

Ondertekening door directie:

Naam:

Datum:

Ondertekening door medezeggenschapsraad:

Naam:

Datum:

